

EUROPE & CENTRAL ASIA REGIONAL FORUM 2-3 MAY 2022

REVIEW RETHINK REFORM

30th
ANNIVERSARY,
UN DECLARATION
ON THE RIGHTS
OF MINORITIES
1992-2022

Federal Ministry
Republic of Austria
European and International
Affairs

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
SPECIAL PROCEDURES
SPECIAL REPORTERS, INDEPENDENT EXPERTS & WORKING GROUPS
Rapporteur spécial des Nations Unies pour les questions relatives aux minorités
Special Rapporteur on Minority Issues

TOM
LANTOS
INSTITUTE

2022 Recomandările Forumului Regional Europa-Asia Centrală

Cadrul normativ

Nivel global

1. Declarația Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice (UNDM) ar trebui să fie negociată într-un tratat cuprinzător, obligatoriu din punct de vedere juridic privind drepturile minorităților, pentru a consolida statutul protecției minorităților ca problemă legitimă a cooperării internaționale într-un climat în care a existat o regresie în protecția internațională a drepturilor minorităților, iar încălcările drepturilor minorităților sunt justificate de către state prin referire la suveranitate și neintervenție.
2. Grupurile considerate noi minorități, inclusiv grupurile de imigranți și refugiați, ar trebui să fie recunoscute ca minorități și protejate în mod egal de standardele internaționale privind drepturile minorităților, în conformitate cu Comentariul general nr. 23 al Comitetului pentru drepturile omului.
3. Trebuie dezvoltate norme internaționale privind dezvoltarea durabilă și incluzivă a regiunilor minoritare, inclusiv protecția mediului natural în regiunile în care trăiesc minoritățile.
4. Drepturile minorităților internaționale ar trebui să faciliteze cooperarea transfrontalieră, inclusiv digitalizarea, integrarea(ile) regională(e), relațiile statelor înrudite, soluționarea diferendelor interstatale.
5. Recomandările OSCE Bolzano/Bozen din 2008 privind minoritățile naționale în interstate. Relațiile ar trebui revizuite pentru a oferi orientări normative și practice la nivel global privind prevenirea și soluționarea disputelor care implică minoritățile.

Nivel regional

6. Uniunea Europeană (UE) ar trebui să mențină cerințele legale ale criteriilor de aderare de la Copenhaga în ceea ce privește protecția minorităților pentru statele sale membre după aderarea acestora la UE; în plus, trebuie elaborată o lege cuprinzătoare cu privire la drepturile minorităților, bazându-se pe bunele practici deja existente în unele state membre.
7. Instituțiile europene ar trebui să dezvolte și să promoveze un cadru clar care să sublinieze problemele, procesele și practicile legate de recunoașterea minorităților etnice sau naționale, religioase și lingvistice pentru a evita excluderile arbitrare de la protecția juridică la nivel național.

Nivel de stat

8. Toate statele ar trebui să garanteze drepturile etnice, culturale, lingvistice și religioase ale persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice ca principiu democratic de bază al guvernării.
9. Statele ar trebui să ratifice toate convențiile internaționale și să aprobe declarațiile referitoare la drepturile minorităților și ale popoarelor indigene, inclusiv Convenția OIM 169, UNDM, Declarația Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene, Convenția UNESCO împotriva discriminării în educație și Protocoalele opționale la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și la Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și să adopte și să pună în aplicare măsurile necesare pentru a respecta, proteja și îndeplini în mod adecvat drepturile minorităților și ale popoarelor indigene la nivel național, subnațional și local.
10. Statele ar trebui să adopte și să pună în aplicare o legislație cuprinzătoare împotriva discriminării care interzice toate formele de discriminare și oferă o definiție clară a discriminării în conformitate cu standardele internaționale și regionale, cum ar fi Convenția Internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția Europeană privind drepturile omului și Convenția Cadru pentru protecția minorităților naționale. O astfel de legislație ar trebui să țină seama de multiplele forme de discriminare cu care se confruntă membrii minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice care sunt femei, tineri, persoane LGBTI și persoane cu diferite genuri, persoane cu dizabilități sau care au alte identități intersecționale.
11. Statele ar trebui să adopte și să pună în aplicare legislații pentru a aborda discursul la ură, incitarea la discriminare, ostilitate sau violență și infracțiuni motivate de ură care vizează minoritățile naționale sau etnice, religioase și lingvistice, inclusiv manifestări de rasism, xenofobie, antisemitism și islamofobie. O astfel de legislație ar trebui să includă sancțiuni adecvate pentru astfel de incidente.
12. Persoanele aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice au dreptul la instruire continuă în limba lor maternă pe toate nivelurile de învățământ, inclusiv învățământul preșcolar și terțiar. Statele vor lua toate măsurile adecvate pentru a asigura respectarea, protecția și îndeplinirea acestui drept.

Instituii, Mecanisme, Politici, Programe

Nivel global

13. Mecanismele internaționale și regionale relevante ar trebui să încurajeze statele membre să pună în practică drepturile omului ale minorităților la nivel local sau național, având în vedere numeroasele dovezi ale eșecului statelor de a-și implementa obligațiile legale internaționale și regionale legate de drepturile omului ale minorităților.
14. Organizațiile internaționale relevante ar trebui să consolideze revizuirea și monitorizarea drepturilor minorităților existente, consacrate în standardele internaționale și regionale. Membrii minorităților, inclusiv cele mai marginalizate grupuri minoritare, ar trebui să participe efectiv la lucrările organelor convenționale care monitorizează încălcările drepturilor minorităților. Mecanismul de evaluare

periodică universală ar trebui să acorde o atenție deosebită raportării privind protecția și promovarea drepturilor minorităților.

15. Organizațiile internaționale ar trebui să sprijine consolidarea capacităților și să ofere asistență tehnică instituțiilor naționale pentru drepturile omului, inclusiv ombudsmanilor și organizațiilor societății civile ale grupurilor minoritare, pentru monitorizarea, advocacy și protecția drepturilor omului.
16. Oportunitățile de finanțare desemnate pentru minorități, de exemplu un Fond de voluntariat al UN pentru minorități (analog cu Fondul de voluntariat al UN pentru popoarele indigene), ar trebui înființate, cu sprijinul financiar al statelor, pentru a ajuta reprezentanții comunităților și organizațiilor minoritare să participe la și mecanismele și procesele regionale de revizuire relevante pentru protecția drepturilor minorităților. Organizațiile internaționale și regionale, inclusiv Națiunile Unite și UE, ar trebui să creeze fonduri specifice pentru programele de sprijinire a drepturilor minorităților, inclusiv programele implementate la nivel local și bazate pe recomandările făcute de mecanismele internaționale de evaluare.
17. Agențiile specializate și alte organizații ale sistemului Națiunilor Unite ar trebui să contribuie la realizarea deplină a drepturilor și principiilor enunțate în UNDM, în domeniile lor de competență respective, în conformitate cu articolul 9 UNDM, inclusiv prin elaborarea de materiale și programe de instruire privind drepturile minorităților, inclusiv în limbile relevante, cu participarea și cooperarea efectivă a organizațiilor și reprezentanților minorităților.
18. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite ar trebui să integreze protecția minorităților pentru a se asigura că grupurile minoritare nu sunt lăsate în urmă. Rapoartele de evaluare națională voluntară ar trebui să măsoare în mod sistematic progresul către ODD pentru toate grupurile minoritare.
19. Întreprinderile ar trebui să asigure respectarea deplină a protecției drepturilor minorităților în toate operațiunile și în lanțurile lor de aprovizionare. În acest scop, Pactul Global al ONU și Grupul de lucru al ONU și Forumul ONU pentru afaceri și drepturile omului ar trebui să integreze atenția acordată drepturilor minorităților în activitățile lor de monitorizare și raportare.
20. Instituțiile financiare internaționale ar trebui să se asigure că drepturile minorităților sunt respectate în toate acordurile de cooperare. Cadrul de mediu și social al Băncii Mondiale ar trebui să includă o luare în considerare solidă a drepturilor minorităților. Grupul de inspecție al Băncii Mondiale ar trebui să se asigure că grupurile minoritare nu sunt afectate negativ de proiectele finanțate de Banca Mondială.

Nivel regional

21. Organizațiile regionale europene, precum UE și Consiliul Europei, ar trebui să dezvolte o cooperare sistematică și eficientă cu Națiunile Unite și între ele, în domeniul protecției și promovării drepturilor minorităților.
22. UE ar trebui să dezvolte o politică lingvistică europeană care să se bazeze pe standarde internaționale referitoare la drepturile minorităților lingvistice și bazată pe Protocolul de la Donostia din 2016 pentru asigurarea drepturilor lingvistice și/sau Declarația universală a drepturilor lingvistice, precum și un plan de urgență de salvagardare a limbilor, care vizează o protecție mai eficientă a drepturilor minorităților lingvistice europene.

23. Ar trebui înființat un comisar sau un avocat european pentru limbi, care ar putea fi creat împreună cu Consiliul Europei și UE, pentru a se asigura că Carta limbilor regionale sau minoritare este pe deplin pusă în aplicare și pentru a monitoriza drepturile lingvistice în fiecare stat membru. Comisarul ar trebui să fie sprijinit de un observator al drepturilor lingvistice.
24. UE ar trebui să consolideze integrarea promovării și protecției limbilor regionale și minoritare autohtone în politica sa privind multilingvismul și diversitatea lingvistică.
25. UE trebuie să efectueze cercetări și să asigure colectarea de date dezagregate în funcție de etnie, religie, limbă și alte caracteristici relevante pentru a le permite legiuitorilor și factorilor de decizie să stabilească politici și programe publice direcționate pentru minorități și să monitorizeze progresele în reducerea inegalității. Această colectare de date ar trebui să fie suficient finanțată și în conformitate cu legea privind protecția datelor. UE ar trebui să construiască un cadru politic cuprinzător pentru protejarea drepturilor minorităților naționale și lingvistice autohtone și a moștenirii lor culturale, inclusiv un sistem de monitorizare la nivelul UE a situației minorităților.

Nivel de stat

26. Statele ar trebui să respecte dreptul la autoidentificare al persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice, ca bază a politicilor lor de recunoaștere a minorităților; și încetarea politicilor de asimilare.
27. Statele ar trebui să asigure protecția și promovarea drepturilor minorităților prin integrarea consecventă a drepturilor minorităților în toate politicile și practicile guvernamentale relevante la nivel central, regional și local și în relațiile bilaterale și multilaterale și prin eliminarea oricăror politici care contribuie direct sau indirect la discriminarea sau intoleranța față de minoritățile naționale sau etnice, religioase și lingvistice. Guvernele minoritare autonome ar trebui să asigure protecția drepturilor altor minorități aflate în jurisdicția lor.
28. Statele, în strânsă consultare cu organizațiile interguvernamentale și neguvernamentale și cu minoritățile afectate, ar trebui să revizuiască în mod regulat măsurile legislative și de altă natură pentru a evalua dacă acestea protejează și promovează efectiv drepturile minorităților naționale sau etnice, culturale, religioase și lingvistice.
29. Pentru a spori capacitatea de soluționare a problemelor drepturilor minorităților internaționale, statele ar trebui să își actualizeze în mod continuu interpretarea și punerea în aplicare în conformitate cu progresele înregistrate în noile tehnologii, serviciile publice digitale și mass-media online, pentru a rămâne în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile minorităților și adaptate la acestea.
30. Statele ar trebui să pună capăt securizării problemelor minorităților și să nu încalce drepturile omului ale minorităților, inclusiv interzicerea discriminării și libertățile de întrunire, asociere și exprimare, sub pretextul preocupărilor de securitate națională, cum ar fi antisediția, combaterea terorismului sau măsuri de prevenire a pandemiei. Actorii de stat și oficialii publici ar trebui să se abțină de la a descrie minoritățile drept o potențială amenințare la adresa securității naționale.

31. Statele vor asigura acces adecvat la justiție pentru persoanele aparținând minorităților religioase și lingvistice, pentru a se asigura că pot recurge la căi de atac legale efective, ori de câte ori se pretinde că drepturile lor sunt încălcate.
32. Statele ar trebui să pună capăt tuturor represaliilor, inclusiv asasinarea, defăimarea, urmărirea penală sau intimidarea împotriva apărătorilor drepturilor omului și a minorităților, jurnaliștilor, avocaților și altora care lucrează pentru promovarea și protejarea drepturilor omului ale minorităților.
33. Statele ar trebui să se asigure că persoanele aparținând minorităților au acces la înregistrarea nașterii, la cetățenie și la alte recunoașteri juridice, fără discriminare, și ar trebui să recunoască documentele personale de identificare ale minorităților din state nerecunoscute sau aflate în conflict.
34. Statele ar trebui să elaboreze politici cuprinzătoare și pe termen lung pentru combaterea stereotipurilor negative și a discriminării împotriva persoanelor și grupurilor minoritare și să promoveze înțelegerea interculturală, printre altele, prin predarea culturii și istoriei minorităților în curriculumul național. Toți elevii ar trebui încurajați să învețe cultura și limba comunităților minoritare pentru a dezvolta o mai bună înțelegere, pace, toleranță și prietenie între grupurile etnice, naționale și religioase și persoanele de origine indigenă. Conținutul curriculei existente, inclusiv manualele, ar trebui evaluat pe baza unor standarde clare privind educația interculturală, inclusiv reprezentarea adecvată a minorităților și cu participarea efectivă a minorităților.
35. Statele ar trebui să asigure protecția mediului natural în zonele în care trăiesc minoritățile.
36. Statele ar trebui să pună capăt politicilor care au ca rezultat exproprierea ilegală a proprietăților deținute de minorități naționale sau etnice, religioase și lingvistice; atunci când se ocupă de litigiile de proprietate, minoritățile ar trebui să beneficieze de acces egal la mecanismele judiciare și de aplicare a legii; deciziile legale care impun restituirea proprietăților expropriate ilegal ar trebui puse în aplicare.
37. Statele ar trebui să faciliteze înființarea și să furnizeze resursele necesare pentru canalele media în limbi minoritare.
38. Statele vor lua toate măsurile adecvate pentru a se asigura că persoanele aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice și persoanele aparținând populației majoritare au oportunități adecvate de a învăța limbile minoritare.
39. În conformitate cu Recomandările OSCE de la Oslo din 1998 privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale, statele ar trebui să se asigure că persoanele aparținând minorităților au dreptul de a-și folosi numele personale în propria limbă în conformitate cu propriile tradiții și sisteme lingvistice. Acestea vor primi recunoaștere oficială și vor fi utilizate de autoritățile publice.
40. Statele ar trebui să dezvolte mecanisme eficiente sau să consolideze mecanismele existente pentru identificarea, răspunsul și impunerea de sancțiuni pentru discursul instigator la ură și incitarea la discriminare, ostilitate sau violență care vizează minoritățile etnice sau naționale, religioase și lingvistice, inclusiv online și pe platformele de socializare. Statele ar trebui să se asigure că agențiile de aplicare a legii se abțin de la a se angaja în discursuri instigatoare la ură, incitare la discriminare, ostilitate sau violență sau crime motivate de ură și că orice astfel de cazuri sunt sancționate în mod corespunzător.

41. Statele ar trebui să sprijine în mod specific dezvoltarea capacităților și să ofere asistență tehnică organizațiilor societății civile ale grupurilor minoritare pentru a asigura activități de monitorizare și urmărire, advocacy și protecție a drepturilor omului.
42. Statele ar trebui să se asigure că membrilor minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice li se oferă servicii medicale accesibile, accesibile, acceptabile și de calitate, indiferent de statutul de cetățenie, în special în contextul unei pandemii globale.
43. Statele ar trebui să furnizeze informații de bază privind sănătatea, inclusiv în cazul unei pandemii, în toate limbile regionale și minoritare de pe teritoriile lor și să ia în considerare aspectele legate de limbă atunci când elaborează politici și instrucțiuni pentru a aborda crizele de sănătate.

Participare

Nivel global

44. Organizațiile internaționale și regionale, statele și organizațiile societății civile ar trebui să sensibilizeze minoritățile cu privire la oportunitățile disponibile de a participa la forurile internaționale și la mecanismele de monitorizare.
45. Organizațiile internaționale ar trebui să asigure participarea și reprezentarea semnificativă a persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice în procesele relevante privind drepturile omului și ale minorităților și angajarea minorităților la toate nivelurile profesionale, eliminând în același timp orice inegalități regionale.
46. Ar trebui creat un forum permanent pentru minorități pentru a îmbunătăți capacitatea ONU de a aborda în mod eficient problemele cu care se confruntă minoritățile. În conformitate cu precedentul Forumului permanent al ONU pentru problemele indigene și al Forumului permanent al ONU al persoanelor de descendență africană, un nou forum ar trebui să fie compus din reprezentanți ai grupurilor minoritare, luând în considerare diversitatea, echilibrul regional și paritatea de gen, pentru a servi în capacitatea lor personală de experți. Forul permanent ar trebui să se întrunească în mod rotativ la sediul Națiunilor Unite din New York și la Oficiul Națiunilor Unite la Geneva, pentru a coordona atât cu mecanismele de securitate ale Națiunilor Unite, cât și cu drepturile omului.
47. Adunarea Generală a Națiunilor Unite ar trebui să adopte o rezoluție privind „îmbunătățirea participării reprezentanților și instituțiilor minorităților la reuniunile organismelor relevante ale Națiunilor Unite privind problemele care îi afectează”, pe baza rezoluției precedente pentru popoarele indigene; și, de asemenea, să includă consultări cu grupurile minoritare și un raport al Secretarului General al ONU.
48. Națiunile Unite ar trebui să ia în considerare adoptarea unui an sau deceniu internațional al ONU și a unei Conferințe mondiale a ONU privind drepturile persoanelor aparținând minorităților.
49. Ordinea de zi a Forumului ONU pentru problemele minorităților ar trebui modificată pentru a include un punct permanent pe ordinea de zi pentru a aborda probleme urgente legate de protecția drepturilor minorităților.

50. Organizația Națiunilor Unite ar trebui să îmbunătățească documentația tuturor declarațiilor participanților la Forumul ONU pentru problemele minorităților.
51. Națiunile Unite ar trebui să îndemne statele și organizațiile interguvernamentale regionale și internaționale să participe în mod consecvent la Forumul ONU pentru problemele minorităților și să raporteze către acesta, conform articolului 9 din UNDM.
52. Organizația Națiunilor Unite ar trebui să decidă să continue practica de a organiza reuniuni la nivel regional pe bază de rotație.
53. Organizația Națiunilor Unite ar trebui să ofere informații, administrare și interpretare la evenimentele relevante în limbi suplimentare, inclusiv limbile minoritare, pentru a facilita participarea persoanelor aparținând minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice.
54. Organizațiile internaționale și regionale, statele și organizațiile societății civile ar trebui să promoveze alfabetizarea digitală și incluziunea digitală ca strategii cheie pentru încurajarea unei participări mai mari a minorităților.
55. Organizațiile internaționale relevante ar trebui să faciliteze elaborarea unor coduri de conduită pentru a asigura reprezentarea minorităților marginalizate istoric în mediul academic și participarea lor egală la producerea de cunoștințe.
56. Organizațiile internaționale și regionale și statele ar trebui să se asigure că comunitățile minoritare ar trebui să aibă acces echitabil la ajutor umanitar și asistență financiară pentru a participa la răspunsul la consecințele războiului, dezastrelor naturale și altor catastrofe la scară largă.

Nivel regional

57. Consiliul Europei ar trebui să creeze noi oportunități pentru participarea minorităților la Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale prin asigurarea unui drept de plângere individuală și colectivă directă.

Nivel de stat

58. Statele ar trebui să asigure participarea efectivă a minorităților etnice sau naționale, religioase și lingvistice și a reprezentanților acestora la elaborarea, implementarea și monitorizarea legilor și politicilor care le afectează, inclusiv măsuri speciale. Discriminarea istorică, marginalizarea și inegalitatea socio-economică cu care se confruntă astfel de grupuri, inclusiv femeile și tinerii minoritari, trebuie abordate prin aceste legi și politici.
59. Statele ar trebui să asigure reprezentarea efectivă, fără influența guvernului și a partidelor politice majore, și participarea minorităților etnice sau naționale, religioase și lingvistice în administrația națională și locală și în sistemul judiciar și să abroge sau să reformeze toate legile care interzic înființarea partidelor politice bazate pe statutul minoritar.
60. Reprezentanții minorităților în guvernele de stat și locale ar trebui selectați, de preferință prin alegeri directe și generale, de către alegătorii lor într-o manieră echitabilă, legitimă și reprezentativă. Ei ar trebui să asigure responsabilitatea față de constituenții lor minoritari.
61. Statele ar trebui să utilizeze instrumente tehnologice pentru a furniza servicii publice în limbile minorităților, forumuri/canale de participare a minorităților la nivel național,

regional și local pentru a se consulta și a coopera cu autoritățile publice în problemele care afectează direct minoritățile.